



REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

Marec 2023

Ključni poudarki¹

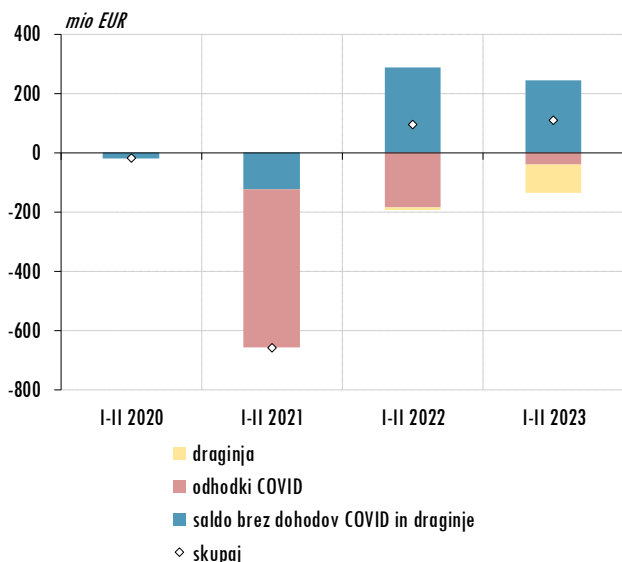
- Državni proračun je imel v prvih dveh mesecih presežek (108 mio EUR), brez upoštevanja učinka odhodkov za blažitev epidemije (41 mio EUR) in ukrepov za blažitev druginje (94 mio EUR) pa je presežek znašal 243 mio EUR.
- Po veljavnem proračunu naj bi skupni primanjkljaj letos znašal -3.314 mio EUR, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID odhodkov in ukrepov za blažitev druginje pa -1.450 mio EUR. Gibanja proračunskih agregatov naj bi se sicer v prihodnjih mesecih poslabšala zaradi večjega učinka sprejetih druginjskih in drugih ukrepov. Glede na zadnjo napoved UMAR naj bi bile makroekonomske razmere letos bolj ugodne od napovedi ob spremembi proračuna jeseni lani, saj naj bi bil nominalni BDP letos za 2,8 mrd EUR višji kot v jesenski napovedi. Boljša makroekonomska izhodišča ob pričakovanem rebalansu naj ne vodijo v dodatno povišanje predvidene porabe, hkrati pričakujemo, da bo rebalans pripravljen bolj realistično kot jeseni lani.
- Ob nadaljnjih zahtevah po diskrecijskem prilagajanju različnih transferjev iz javnih blagajn zaradi druginje znova pozivamo, da naj bodo morebitni dodatni ukrepi začasni in usmerjeni. Sprejemanje ukrepov s trajnim učinkom namreč povečuje tveganja za podaljšanje obdobja visoke inflacije in za srednjeročno vzdržnost javnih financ. Dodaten razlog za izogibanje ukrepom z negativnim strukturnim učinkom je tudi dejstvo, da bo izhodiščni položaj javnih financ glede na napovedano spremembo sistema ekonomskega upravljanja v EU ključno determiniral manevrski prostor fiskalne politike v naslednjih letih. Ob zadnjih zahtevah po dodatnih izrednih uskladitvah pokojnin ugotavljamo, da so se vse vrste pokojnin v obdobju od začetka epidemije v povprečju realno povečale, dodeljeni so bili tudi enkratni dodatni transferji v okviru blaženja epidemije in druginje. Letošnja razmeroma visoka redna uskladitev bo prispevala k ohranjanju realne kupne moči upokojujencev tudi v letošnjem letu, zaradi formule, ki se uporablja pri določitvi uskladitve, pa bi lahko uskladitev v prihodnjem letu presegala inflacijo.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka ter ukrepov za blažitev posledic epidemije in druginje še nadalje objavljaval v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 2. 3. 2023.

Državni proračun januar-februar 2023²

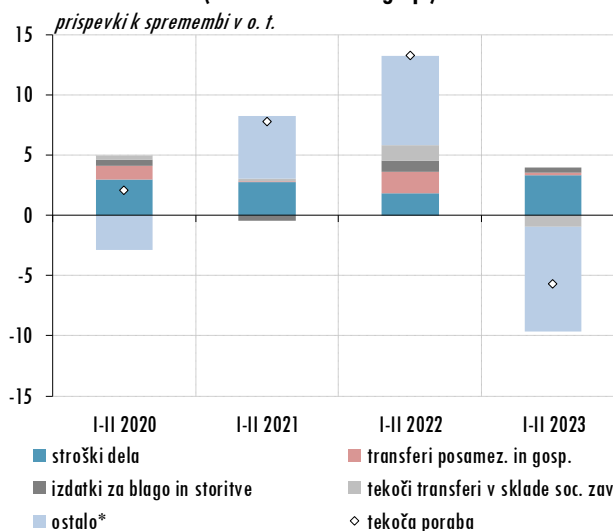
- Februarja je imel **državni proračun** po začasnih podatkih primanjkljaj (-43 mio EUR), skupaj v prvih dveh mesecih 2023 pa presežek (108 mio EUR). Brez neposrednega učinka COVID odhodkov in ukrepov za blažitev druginje je presežek v prvih dveh mesecih znašal 243 mio EUR, kar je 45 mio EUR manj kot v prvih dveh mesecih lani.
- Skupni **prihodki** so bili v prvih dveh mesecih letos medletno nižji za 7,4 %, predvsem zaradi nižjih prihodkov od EU sredstev³ in nedavčnih prihodkov.
- Rast prihodkov iz naslova štirih glavnih davčnih obveznosti (DDV, trošarine, dohodnina, DDPO) se je v zadnjih mesecih upočasnila ob umiritvi povpraševanja ter zaradi sprejetih diskrecijskih ukrepov (znižane trošarine ter nadaljnja razbremenitev dohodnine).
- Skupni **odhodki** so bili v prvih dveh mesecih letos medletno nižji za 8,4 %, kar je bila predvsem posledica nižjih COVID odhodkov. Brez upoštevanju teh in učinka ukrepov za blažitev druginje so bili t. i. »očiščeni« odhodki medletno nižji za 2,8 %.
- Medletni padec »očiščenih« odhodkov je bil v največji meri posledica nižjih drugih odhodkov zaradi učinka visoke lanske osnove,⁴ nižje so bile tudi subvencije in plačila sredstev v proračun EU.
- Med ostalimi odhodki so k skupnim odhodkom največ prispevali višji stroški dela kot posledica lani jeseni sklenjenega dogovora o dvigu plač ter nadaljnja rast investicijske aktivnosti, medtem ko je bila rast odhodkov za transferje posameznikom in gospodinjstvom ter za izdatke za blago in storitve skromna.

Slika 1: Saldo državnega proračuna



Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Dejavniki spremembe tekoče porabe (brez COVID in druginje)



Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *subvencije, plačila sredstev v proračun EU, drugi odhodki.

² Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

³ Padec glede na prva dva meseca lani je v veliki meri posledica visoke osnove, saj je bil januarja lani prejet drugi del predplačila sredstev Sklada za okrevanje in odpornost (118 mio EUR).

⁴ Januarja lani prejeta sredstva za NOO so se prenesla na proračunski sklad in so bila na strani odhodkov istočasno beležena kot odhodek rezerve.

Tabela 1: Državni proračun

	I-II 2022			I-II 2023				I-II 23/I-II 22, v %		I-II 23/I-II 22, v mio EUR	
	skupaj	COVID draginja	brez COVID in draginje	skupaj	COVID draginja	brez COVID in draginje	skupaj	brez COVID in draginje	skupaj	brez COVID in draginje	
Prihodki	2.149	-9	2.158	1.991	-71	2.062	-7,4	-4,5	-159	-97	
DDV	765		765	786	-29	815	2,8	6,6	21	50	
Trošarine	231	-9	240	249	-18	267	7,5	11,0	17	26	
Dohodnina	323		323	298		298	-7,7	-7,7	-25	-25	
DDPO	156		156	192		192	22,9	22,9	36	36	
EU sredstva	255		255	146		146	-42,8	-42,8	-109	-109	
Nedavčni	182		182	98		98	-46,0	-46,0	-84	-84	
Drugi prihodka	238		238	222	-24	246	-6,5	3,6	-15	9	
Odhodki	2.055	184	1.871	1.883	41	-23	1.819	-8,4	-2,8	-172	-52
Stroški dela skupaj	596	7	590	650	3	647	9,1	9,8	54	58	
Transferi posam. in gospodinjstvom	316	31	285	312	1	-23	289	-1,0	1,3	-3	4
Izdatki za blago in storitve	193	40	153	163	2	161	-15,8	4,8	-31	7	
Investicije	82	5	77	100	2	98	22,5	28,1	18	22	
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	284	68	216	211	12	199	-25,5	-7,8	-72	-17	
Subvencije	138	2	136	123	9	114	-11,0	-16,0	-15	-22	
Obresti	41		41	68		68	66,5	66,5	27	27	
Plačila sredstev v Proračun EU	141		141	116		116	-17,8	-17,8	-25	-25	
Drugi odhodki	265	31	234	140	12	128	-47,2	-45,3	-125	-106	
Saldo	94	-184	-9	108	-41	94	243		14	-45	

Vir: MF, preračuni FS.

Realizacija ukrepov za blažitev epidemije in draginje januar-februar 2022

- Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe so v prvih dveh mesecih letos znašali 41 mio EUR, v veljavnem proračunu za letos pa je za ta namen predvidenih 445 mio EUR. Glavnino doslej realiziranih letošnjih odhodkov predstavljajo odhodki, povezani s stroški cepljenja, ter nadomestila plač zaradi izolacije.
- Učinek ukrepov za blažitev draginje znaša v prvih dveh mesecih letos 94 mio EUR. Glavnino predstavljajo nižji prihodka ob nadaljnji veljavnosti znižanih trošarin, nižje stopnje DDV na energente ter oprostitev plačila CO2 takse. Odhodki za blažitev draginje so v tem obdobju znašali 23 mio EUR, prevladujoči del zaradi višjega otroškega dodatka po ZZUODOD.